

ДЕРЕВООБРОБКА
11-13 ЧЕРВНЯ 2025
XXVI МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ

Львів, 12 червня 2025

Особливості ціноутворення на необроблені лісоматеріали:

стан, проблеми, перспективи

Олена МАКСИМЕЦЬ, к.е.н., доц.
завідувачка кафедри менеджменту НЛТУУ

Юрій МУРАВЙОВ, к.е.н., доц.
доцент кафедри менеджменту НЛТУУ

Олена МОРОЗЮК
голова правління ГО "Асоціація підприємств та підприємців Ясінянської долини"

Аукціони деревини в Європі

Прозорість та сталий розвиток

- важливий механізм сталого та прозорого управління та продажу лісових ресурсів;
- проводяться державними установами, приватними власниками лісів або організаціями з управління лісами.

Організаційні Органи

Державні органи та лісові департаменти, такі як у Польщі, Швеції, Фінляндії, Німеччині та Франції, проводять аукціони. Також їх організовують приватні власники лісів та компанії

Типи Аукціонів

Традиційні аукціони проводяться у фізичних місцях з відкритими або запечатаними пропозиціями.
Онлайн/електронні аукціони, такі як FORDAQ стають дедалі поширенішими, забезпечуючи ширшу участь та прозорість

Типи Проданої Деревини

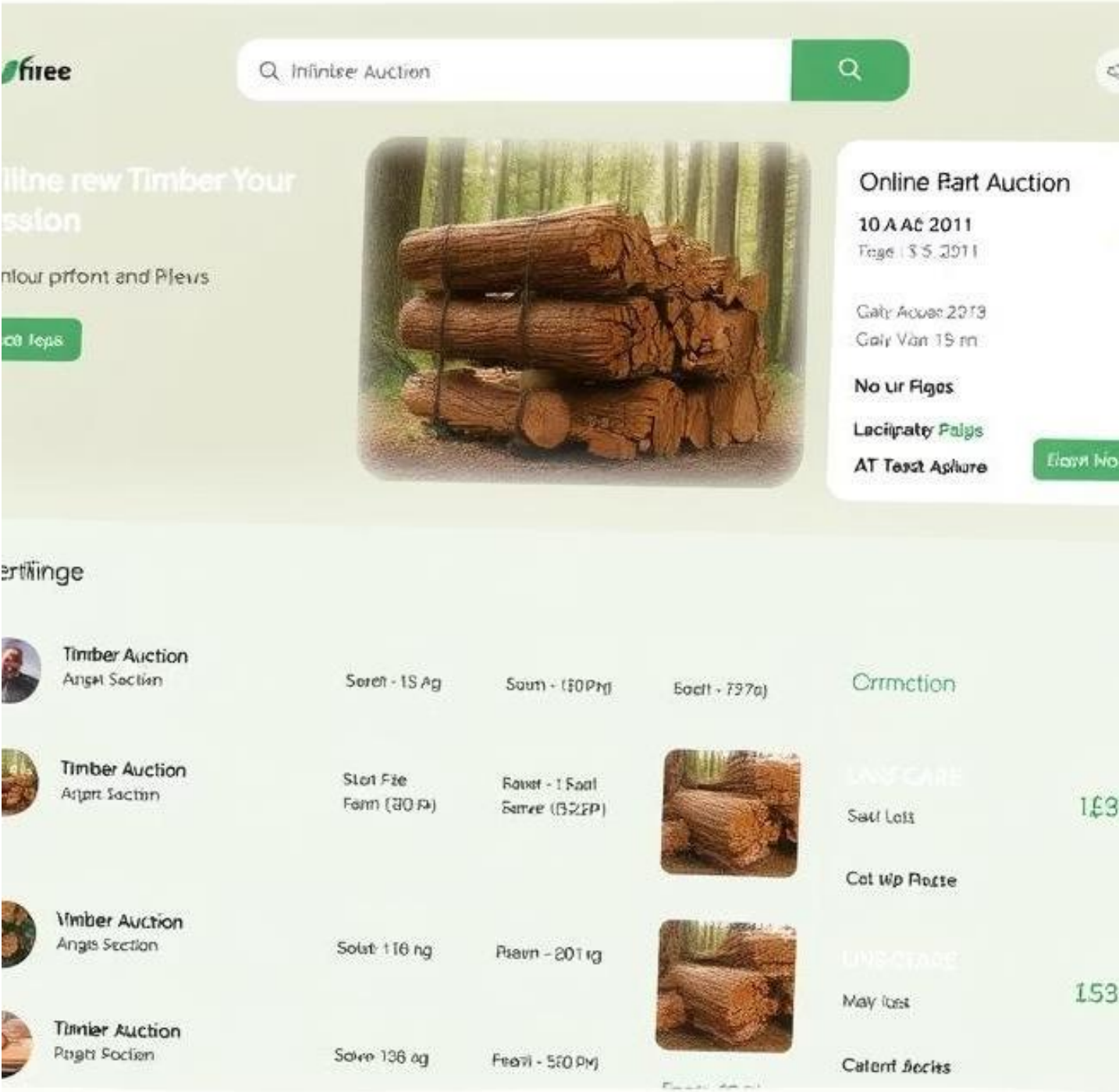
Продається запас деревини на корню (право на заготівлю) та оброблена або доставлена деревина, що продається партіями або лотами

**Ключові
характеристики
європейських
аукціонів**

Процес аукціону: від підготовки до контракту

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ
Львів, 12 червня 2025

Підготовка

Власники лісів готують детальні описи лотів деревини, включаючи породи, обсяг, якість та умови заготівлі

Оголошення

Аукціони публічно оголошуються через офіційні веб-сайти, галузеві публікації або місцеві оголошення

Торги

учасники подають ставки до встановленого терміну. Електронні системи дозволяють проводити торги дистанційно.

Переможна ставка + Контракт

Перемагає найвища ставка, після чого йде підписання контракту, оплата та домовленості про лісозаготівлю

SWOT

Сильні, слабкі сторони Можливості та загрози

СИЛЬНІ СТОРОНИ

- Багаті природні ресурси та відповідна лісова площа
- Високе біорізноманіття та екологічне багатство
- Кваліфікована робоча сила та досвід у лісовому господарстві

СЛАБКІ СТОРОНИ

- Проблеми з незаконною вирубкою лісу
- Застаріла інфраструктура для управління та деревообробки
- Труднощі з регулюванням та непослідовне дотримання законодавства.

МОЖЛИВОСТІ

- Впровадження методів сталого лісового господарства
- Розвиток екотуризму як альтернативного джерела доходу
- Збільшення експорту завдяки доступу до ринку ЄС

ЗАГРОЗИ

- Зміна клімату та ризики для здоров'я лісів
- Збільшення кількості шкідників та хвороб
- Політична нестабільність, що впливає на інвестиції

PEST

Політичні, Економічні, Соціальні, Технологічні

Політичні

Узгодження законодавства зі стандартами ЕС, боротьба з незаконними вирубками.

Конфлікт на сході створює ризики. Зростаючий акцент на екологічному законодавстві.

Економічні

Зростаючий попит на деревину та біопаливо.

Обмежені державні інвестиції, залежність від іноземної допомоги.

Ризики виснаження ресурсів через нестійкі вирубки.

Соціальні

Підвищення громадської обізнаності щодо екологічних проблем.

Ліси важливі для життєдіяльності сільських громад.

Потенціал для екотуризму та лісового відпочинку.

Технологічні

Зростає впровадження дистанційного зондування та ГІС для моніторингу.

Збільшення використання цифрових аукціонних платформ.

Технології для дотримання стандартів сталого розвитку (FSC, PEFC).

Модель 5 Конкурентних Сил Портера

1

Конкуренція в Галузі

Висока конкуренція між легальними та нелегальними операторами, вітчизняними компаніями та імпортом. Незаконні вирубки загострюють суперництво.

2

Загроза Замінників

Помірна. Альтернативи, такі як перероблені матеріали та синтетичні продукти, впливають на попит. Технологічний прогрес може підвищити привабливість замінників.

3

Переговорна Спроможність Покупців

Від помірної до високої. Покупці включають експортерів деревини, виробників меблів та енергетичні компанії. Наявність замінників та імпорту впливає на їхню владу.

4

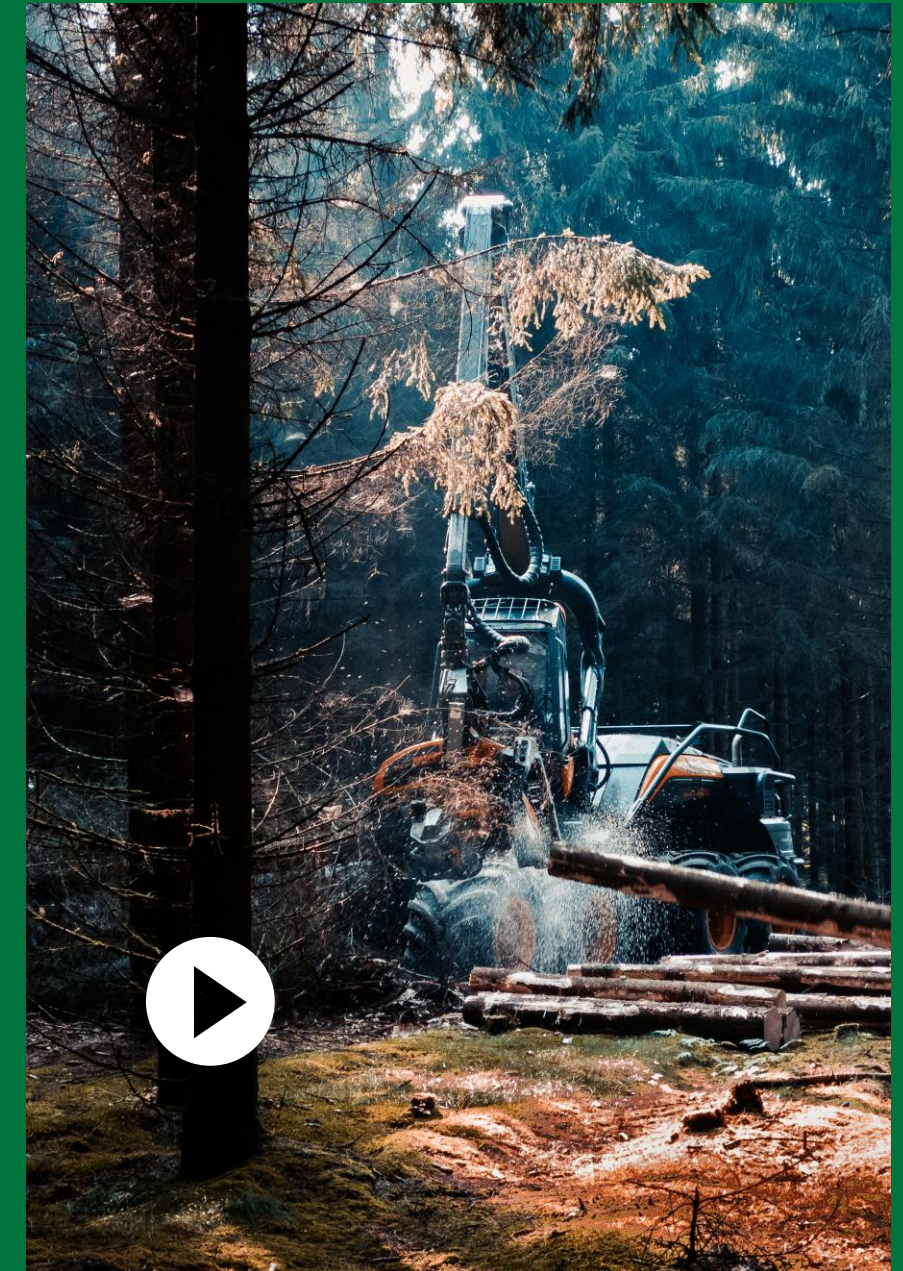
Переговорна Спроможність Постачальників

Висока. Власність на ліси переважно контролюється урядом, що створює сильну переговорну позицію. Приватні землевласники також впливають на динаміку пропозиції.

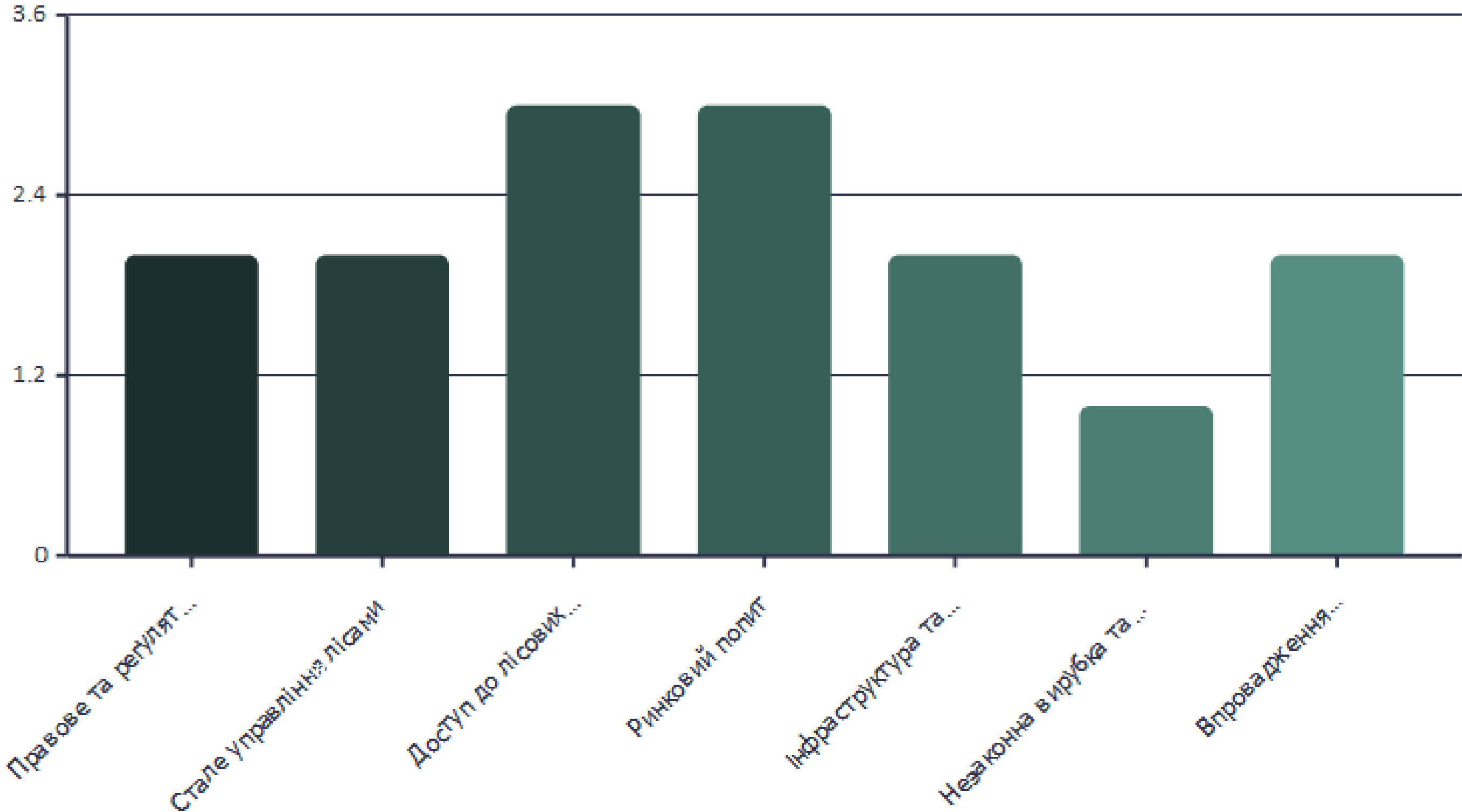
5

Загроза Появи Нових Учасників

Від помірної до високої. Бар'єри включають дотримання нормативних вимог та інвестиційні витрати. Незаконні вирубки можуть знизити бар'єри входу.

Матриця конкурентного профілю

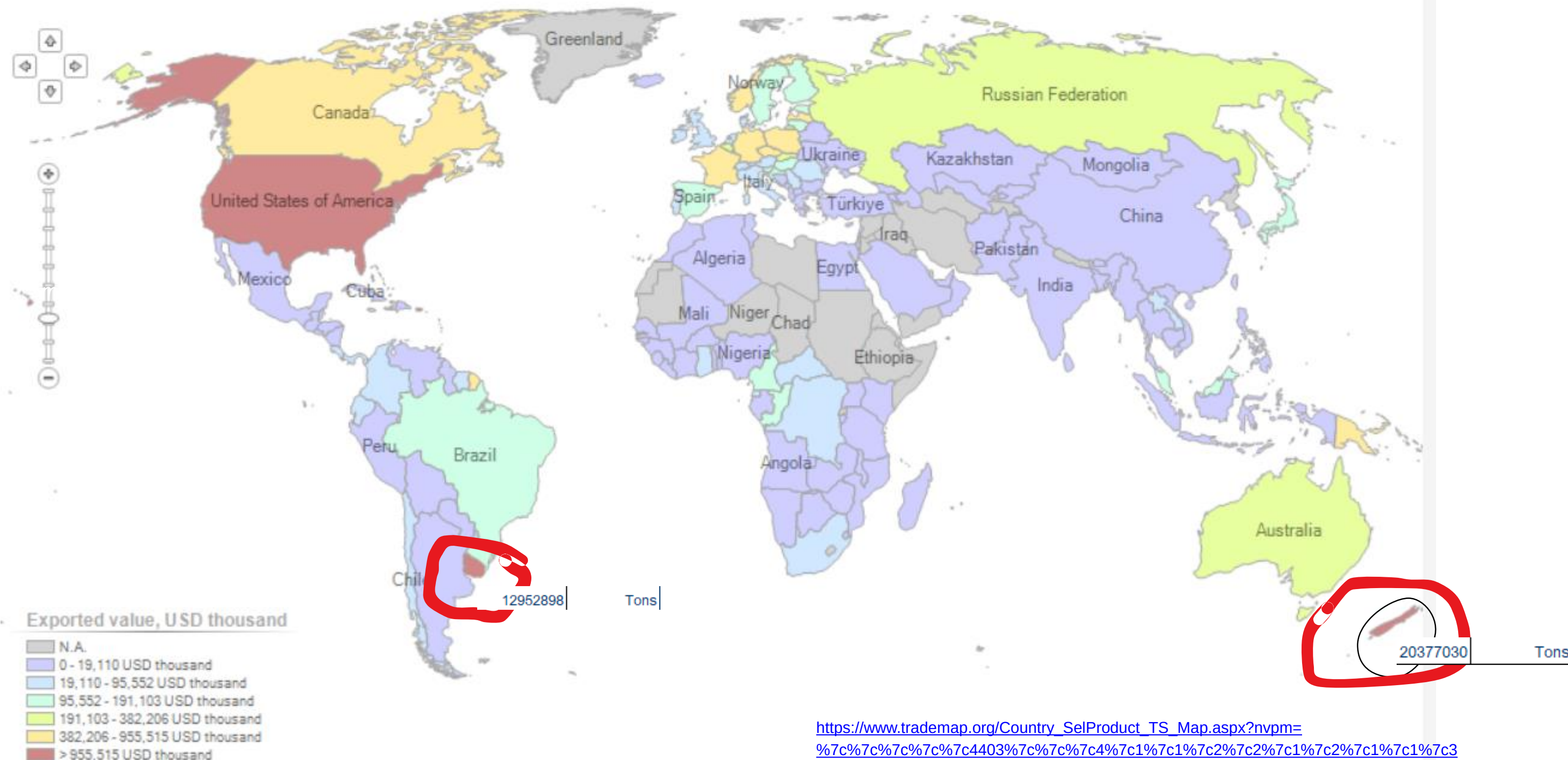

Загальна оцінка СРМ (близько 1.9 з 4) вказує на помірну конкурентоспроможність лісового сектору України. Існують проблеми, особливо щодо законності, технологічних інновацій та сталих практик. Посилення регуляторного контролю, інвестиції в технології та боротьба з незаконною вирубкою можуть покращити конкурентоспроможність.

List of exporters for the selected product in 2024

Product : 4403 Wood in the rough, whether or not stripped of bark or sapwood, or roughly squared (excl. rough-cut wood for walking sticks, umbrellas, tool shafts and the like; wood in the form of railway sleepers; wood cut into boards or beams, etc.)

https://www.trademap.org/Country_SelProduct_TS_Map.aspx?nvpm=%7c%7c%7c%7c%7c4403%7c%7c%7c4%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c2%7c1%7c1%7c3

Тренди цін

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ

Львів, 12 червня 2025

Група біржових товарів	15.01. 2025	30.01. 2025	13.02. 2025	28.02. 2025	13.03. 2025	30.04. 2025	05.05. 2025	29.05. 2025	30.05. 2025	03.06. 2025
1 група Деревина дров'яна НП	1229	1037	1403	1456	920	1266	1706	1435	1096	1611
2 група Деревина дров'яна НП	1331	1379	821	1482			1241	2146	990	2135
3 група Деревина дров'яна НП	1047	1037	947	1435	834	1100	1025	1401		1687
Береза	3078	44465	5412	2752	3784	6031			5863	3704
Берест	3173			3138		3116		3858	2903	2960
Бук	3824	3800	3189	4794	3808		3572	3179	4064	
Вільха	2569	2780	3792	2121	4272	6029	4953	3858	6384	
Граб	2162	2033	1985	1791		1746	2920	1918		1770
Деревина дров'яна <u>ПВ</u>	1415	1539	1260	1622	1289	1296	1497	1996	1909	1871
Дуб	9474	12979	15089	16735	10052	7017	13052	18874	6865	19267
Дуб червоний			3934	2816	4454		8594	5647	5533	1977
Клен гостр	3097	2189		1978	3671	2333		4441		3232
Липа	2319	2726		3966		2083		3308		2342
Модрина	4409			3244	2496			3505		5322
Осика	2835			4486	3953	3121			3637	2224
Сосна	3447	3800	5255	1848	3817	3163	5166	3942	3841	4478
Черешня	1768			1790						1929
Ялина	3393		3040	4410	3368			4675	4801	3847
Ялиця			2611	3398	3779				4183	
Ясен		6039		5228	1756	2026		5343		5964

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
Державне підприємство "Лісогосподарський інноваційно-аналітичний центр"

https://ukrforest.com/en/analytics.cost_stat

Key Findings

Загальна Перспектива та Висновки

Лісовий сектор України функціонує в напіврегульованому середовищі, стикаючись зі значними викликами від незаконної діяльності та політичної нестабільності.

Конкуренція є інтенсивною, з присутністю як формальних, так і неформальних гравців на ринку.

Ключові зміни

Сталі практики та прозорість можуть стати ключовими диференціаторами для легальних, авторитетних підприємств у секторі.

Вирішення цих факторів шляхом стратегічного планування та розробки політики буде ключовим для оптимізації зростання та сталого розвитку лісового сектору в Україні.

Challenges and Opportunities Ahead

Нестабільність доходів через волатильність цін

Ціни на аукціонах часто формуються під впливом попиту та дії посередників. У періоди низького попиту підприємство може продавати деревину за заниженими цінами, що призводить до зменшення доходів.

Конкуренція з великими трейдерами і перекупниками

Багато аукціонних лотів викуповують посередники, які потім перепродають деревину з надбавкою. Це зменшує можливість для прямого доступу до деревини місцевих деревообробних підприємств.

Недосконалість регламенту електронних торгів

Складність у процедурі участі, можливі технічні неполадки, недоступність платформи. В окремих випадках відбуваються махінації з технічними учасниками або фіктивною конкуренцією.

Додаткові дискусійні питання

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ

Львів, 12 червня 2025

Витрати на участь в аукціонах

Підготовка лотів, сертифікація, логістика, супровід документації — усе це потребує додаткових ресурсів.

Для деяких філій участь в торгах стає економічно менш вигідною, ніж пряма реалізація.

Втрати потенційної доданої вартості

Продаж кругляка без його переробки обмежує можливості розвитку деревообробної галузі.

Економіка країни втрачає прибуток, який могла б отримати від переробленої продукції (пиломатеріали, меблі тощо).

Україна фактично експортує сировину, а не продукт із доданою вартістю.

Соціальні наслідки

У випадках, коли місцеві підприємства не можуть виграти торги, виникає безробіття, конфлікти з громадами.

Знижується рівень довіри до державних лісових структур.

ДП «Ліси України» опиняється під критикою не лише як продавець, а й як соціально відповідальний суб'єкт

Функції ціни для виробників КЛМ

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ

Львів, 12 червня 2025

Облікова (інформаційна)

Ціна відображає породний склад, якість деревини, розмір кругляка, умови заготівлі та логістики.

Стимулююча

Ціна стимулює раціональне лісокористування, спонукаючи до якісної вибіркової рубки та інвестицій у лісовідновлення

Розподільча

Через ціну лісові ресурси розподіляються між деревообробними підприємствами та експортерами

Функції ціни для виробників КЛМ

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ

Львів, 12 червня 2025

Балансувальна (рівноважна)

Ціни регулюють баланс між внутрішнім споживанням і експортом, особливо при зміні зовнішньої кон'юнктури (під час військового стану чи криз обмеження експорту може знижувати внутрішні ціни для підтримки локального виробника)

Відтворювальна

Ціна має забезпечити відтворення лісів — частина прибутку підприємств повинна спрямовуватися на лісовідновлення, охорону, боротьбу зі шкідниками (занижені ціни призводять до виснаження ресурсної бази та недофінансування лісових підприємств)

Функції ціни для організаторів аукціонів

Облікова (інформаційна)

Ціна сигналізує про поточний стан попиту та пропозиції.

Розподільча

Ціна виступає як механізм розподілу ресурсів

Оціночна

Ціна є базою для прийняття рішень про коригування майбутніх стартових цін

Стимулююча

Створює конкурентне середовище, де ціна зростає завдяки здоровій конкуренції.

Балансувальна (рівноважна)

Дозволяє планувати графіки аукціонів та забезпечувати стабільність поставок

Фіскальна

Чим вища ціна реалізації, тим більший прибуток філії, податкові надходження та прибуток організатора

Функції ціни для покупців КЛМ

Облікова

Ціна виступає орієнтиром щодо ринкової вартості ресурсів.

Стимулююча

Мотивує покупця покращувати ефективність використання ресурсу

Розподільча

Аукціонна ціна визначає, кому дістанеться ресурс

Балансувальна (рівноважна)

Ціни на аукціонах вирівнюють попит і пропозицію

Відтворювальна

Ціна, отримана на аукціоні, частково повертається у систему лісоуправління

Функції ціни для виробників пиломатеріалів

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ

Львів, 12 червня 2025

Облікова (інформаційна)

Ціна служить орієнтиром для планування виробництва та закупівель сировини

Розподільча

Низька ціна – це шанс для МіСБ знайти нішу, висока – позбавляє їх існування на ринку

Відтворювальна

Ціни мають забезпечити прибуток, необхідний для збереження і розвитку підприємства, включно з оновленням техніки, сертифікацією, навчанням персоналу

Стимулююча

Ціна спонукає до підвищення ефективності – впровадження нових форматів продукції, модернізації обладнання

Балансувальна (рівноважна)

Ціни допомагають підтримувати рівновагу між виробничими витратами і попитом, швидко реагувати на зміни ринку

Оціночна

Ціна дає можливість оцінити перспективи галузі переробки деревини та розвитку малого та середнього бізнесу

Вплив цінової політики на суб'єктів ринкового середовища

Функції ціни	Суб'єкти ринку			
	виробники КЛМ	організатори аукціонної торгівлі	покупці КЛМ	д/о підприємства (малий і середній бізнес)
Облікова (інформаційна)	+	+	+	+
Стимулююча	+	+	+ / -	-
Розподільча	-	+	-	+ / -
Балансувальна (рівноважна), фіскальна	-	+	-	+ / -
Відтворювальна	+	+	+ / -	-
Оціночна	+	+	-	-

Закордонний досвід аукціонної торгівлі круглими лісоматеріалами

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ

Львів, 12 червня 2025

Німеччина

Участь на рівних правах широкого кола покупців, включаючи малі та середні підприємства. Початкова ціна встановлюється на основі експертної оцінки якості, об'єму деревини та попередніх ринкових даних.

Франція

Проводяться публічні аукціони деревини з державних лісів. Початкова ціна базується на аналітичних даних про попит, логістику та вид деревини.

Канада

Реалізація лісоматеріалів відбувається за участю провінційних урядів, які встановлюють систему ліцензій і аукціонів. Стартова ціна встановлюється на основі порівняльного аналізу минулих аукціонів та ринкової кон'юнктури.

США

Застосовується електронне подання пропозицій, а також оцінювання технічної та фінансової спроможності покупців. Мінімальні ставки визначаються на основі розрахунків потенційної вартості деревини.

Китай

Основна мета — зниження рівня тіньової торгівлі та підвищення ефективності лісокористування. Базові ціни розраховуються автоматизованими алгоритмами з урахуванням попередніх торгів.

Пропозиції покращення аукціонної реалізації КЛМ та підтримки МСБ

МІЖНАРОДНИЙ ЛІСОПРОМИСЛОВИЙ ФОРУМ

Львів, 12 червня 2025

Стабілізація доходів

запровадження довгострокових контрактів з ключовими покупцями; застосування механізму страхування цін (цінових коридорів); адаптація системи бюджетування до сценарних коливань цін

Обмеження посередників

створення пріоритетного доступу для МСБ, квотування лотів для переробників та обмеження повторної участі трейдерів.

Нові методи ціноутворення

Забезпечить інтенсивність участі МСБ, стимулюватиме філії до зниження собівартості заготівлі та використання нових технологій

Зниження втрат доданої вартості

Розвиток ініціатив з глибокої переробки, запровадження пільг для інвесторів у переробку та стимулювання експорту продукції з доданою вартістю

Зниження недовіри

Прозоре звітування, реалізація соціальних програм та створення консультативних рад з представників громади та бізнесу

Дякуємо за увагу!

Get In Touch

+380-95-444-76-07

mm.nltu.edu.ua

mm@nltu.edu.ua

105, Ген. Чупринки, м. Львів

